

lonier her i N. Dak. Kreds findes en Del Land for Salg, baade opdyrket og uopdyrket, til rimelige Priser. Over af Præsterne i deres lokale Menigheder vil med Glæde give de fornødne Oplysninger. I disse Tilfælde vil det være lige saa fordelagtigt at søge i de gamle Kolonier som i det nyopdannede nye; men enhver sin Vist.

Alerede sidste Efteraar foretog Komiteen en Rejse til Lindsay, Terry, Fallon og Fortyst, alle Montana. Særlig ved Terry ignites vi godt om Landet. Men for vi kunde gøre noget, var Landet allerede solgt. I Foraaret gjorde vi atter en Rejse gennem Montana og besøgte Miles City, Billings og Columbus. Senere den omkring første Juni, gjorde Nielsen og Christensen atter en Rejse til væsentlig de samme Steder med Tilføje af nogle flere. Jeg kunde ved denne Tid ikke være med. Under denne Rejse blev Mr. Christensen træt af det og har ikke siden været med; man kan just ikke fortænke ham i det. Med Undtagelse af den første Rejse har Komiteen selv maattet klare sine Udgifter; fra Kredsens og andre gode Menneffers Side har Komiteen ikke haft andet at falde tilbage paa end — Kritik. S. P. Nielsen og jeg var ikke endnu færdig til at opgive det hele. Jeg gjorde paa egen Haand et Par Rejser til N. Dak. og et i Montana. Vi fik da Oplysning om, at der nylig var kommet et større Stykke Mail-Road Land paa Marketed, og vi tænkte som saa: Vi maatte hellere se det endnu, før vi slutter, og saaledes mødtes vi for et Par Uger siden her i Sidney — S. P. Nielsen og Jør Sørensen fra Kenmare, Peter Andersen og undertegnede her fra Sidney.

Hvorledes Luther blev Reformator.

Ved Bisshop Poulsen.

Denne Spørgsmaal har i de senere Aar bestræffet forskellige af den lutheriske Kirkes Lædere, særlig i Tyskland. Ogsaa den svenske kirke har en lærd Forfatter, som har skrevet med stor Skyndighed derom og om den lutheriske Reformation i det hele, Prof. Gjalmar Holmqvist i Lund. For ganske nylig har en af Præstelærerne ved Menighedsstatistik i Kristiania, Eudard Sverdrup, udgivet en Bog med oventitaaende Titel (Lutheristikkens Forlag, 116 Eider, Pris 2 Kr.). Den er populær og let læselig, men hviler paa Studier af Luthers Skrifter for 1517 og af den nyeste Litteratur. Indenfor denne har den norske Forfatter navnlig ladet sig paavirke af en tysk Værd, Otto Scheel (Martin Luthers, som stattholtsjennus zur Reformation, I. Lüdingen 1916), der for Tiden tilbringer sig Opmarksomhed ved nye og, som det synes, grundigt underbyggede Synspunkter.

Man har indtil nu ment, at Strængbed i Hjemmet og i de Skoler, Luther besøgte, havde haft en væsentlig Indflydelse paa Udviklingen af den Angjættede, der senere prægede hans religiøse Liv gennem lange Aar. Det Synspunkt tillægges der nu adskillig mindre Betydning. Ogsaa de overleverede Forestillinger om Middelalderens Fromhedsliv og Kirkeliv er forrige Aars faalebes, at det fortaas, at Luthers medjødte religiøse Kængsler har kunnet vokse ved Indtrykkene af det hellige og ophøjede, der traadte ham i Møde ved Gudstjenesterne i Magdeburgs Domkirke og i Gjenach under hans Skoletid.

Hans Udvikling som ung Værd, indtil han gif i Kloster i Erfurt, fikles ogsaa i ny Belysning. Man har lædvantlig ment, at Beslutningen om at gaa i Kloster var Frukten af en lang aandelig Kamp med Udgangspoint i Barndommens Angjættelse, med en Sygdoms Uplevelse af Dødens Nærværelse, med Ulyst til det juridiske Studium og til den overordnede Samfundstilstand, som han efter sin Faders Ønske skulde søge at naa.

Men meget tyder nu paa, at Beslutningen er opstaaet lige saa uventet og pludselig for ham selv som for alle andre. Han har ikke søgt nogen Modkastning mellem sine juridiske Studier og sin religiøse Trang. Kun en kritisk Anvendelse af nogle senere Ytringer har ført til denne Opfattelse. Vi har Udtaalelse af ham selv og hans Venner om, at Klosterantken slog pludselig ned i ham ligesom Lynet, der, som bekendt, slog ned ved hans Side. Lige indtil da, i Juni 1505, ser det ud til, at han er gaet rolig frem ad den Vej, som hans Fader havde anvist for hans Studier, og ikke tænkt paa at blive Munk. Men naturligtvis danner hans religiøse Naturel og Dødens Hørelser om Munkelivet som det højeste Mennefsideal Forudsætningen for, at det pludselige Omslag kunde finde Sted.

Luther synes selv at have ment, at han i det afgørende Øjeblik hørte Guds egen Røst tale til ham. Selv en saa kritisk Forfatter som den ovennævnte Professor D. Scheel skriver herom, at det var ikke Dødsangsten alene, der afgang ham Munkeløst. Men han troede og har senere fortalte sin Fader det, at han hørte et direkte Bud fra Himlen. Altsaa var det ikke blot hans subjektive Ublægning af Lynedsløget; men Guds Befaling slog ned i ham paa underfuld Maade, saa at hans Fader endog ytrede om denne Oplevelse: „Vot det ikke var noget Spøgeri! En af Luthers nærmeste Venner, Justus Jonas, har bevidnet det underfulde Moment i denne pludselige Skæbelse, der minder no-

get om, hvad Paulus oplevede foran Damascus' Port.

Der er i hvert Tilfælde ingen Tvivl om, at hans Indtrædelse i Klosteret var Guds bestemte Førelse, fordi Luther gennem Klosterlivet med dets Kampe og Studier skulde modnes til Reformation. I Klosteret skulde han gennemleve den middelalderlige Kirkes ypperste Frelsesvej og erkende dens Umulighed. Der skulde han ved sin Førelse, Staupitz, og en uavngiven Munk faa de første Ulygslimit, der viste Vej ud af Mørket. Der skulde han ved sine Studier af den hellige Bernhard og Augustin blive fortrolig med de dybeste Elementer i Kirkeens tidligere Tænkning. Og i Klosteret skulde han saa tilfaldt naa frem til Vejlets Gennembrud i hans Sjæls Mørke.

Angivelserne af Tidspunktet for dette har hidtil varieret mellem 1507 og 1519. Men nu kan det betragtes som ret sikkert, at det er indtraadt i Vinteren 1512-13, medens han forberedte sig til at holde sine første Forelæsninger over Salmernes Bog. Manuskriptet til disse, der blev holdt 1513-15, blev fundet i 1885, og Manuskriptet til hans berømte Forelæsninger over Romerbrevet blev fundet i 1905. Disse to Bøger har kastet Lys over det for ham selv og hele Reformationen afgørende Vendepunkt i hans indre Liv. Det maa være iket, inden han begyndte at læse over Salmernes Bog, og det bestod i, at Paulus' Ord i Rom. 1, 17 om den retfærdige, der skal leve af sin Tro, brød frem over hans Sjæl med en straalende Solopgangs rig og herlige Lys. Ikke Kirken, ikke noget Menneffe, men Frelseren selv som eneste Mellemmand mellem Sjælen og Gud, og hele Guds fyndforladende Raade i ham, grebet i Troen som af Retfærdigheds Gave og Kilde, det var det store Fund, hvorved Reformationen blev til i Luther. Baade Retfærdigheden for Gud ved Troen og Skriften som eneste Sandhedsnorm var med et Slag vundet.

Men endnu skulde der gaa Aar hen, før han forlod sin reformatorkæmp og søgte sig tvungen til at bryde med sin gamle Kirke. Thi kun nødvendigt og modstræbende, Trin for Trin, gif han ind i det kirkeforbedringsarbejde, som var Guds Raad til ham.

En Tid lang fordybede han sig nu i den højeste Mytisk, John Luthers Skrifter og den „nye Theologia“ af en uavænt Forfatter. Alt imens arbejdede han med Forelæsninger for sine Studenter, og 1516 begyndte han som Prædikanant i Wittenberg. Det var det praktiske religiøse Liv, han havde for Øje, ikke Læren, ikke Theologi. Derfor prædikede han over de ti Bud og Vedskaalmerne og derpaa over Faderens. Hans første trofaste Bog gengiver de første Prædikener. Livet og Salighed i Synderens Forladelse og Værnehøvelde til Gud var det, som han maatte give Vidnesbyrd. Snart havde han ogsaa freiget sig fra Universitetsprofessorens Forordningsmaader og naaet den ham ejendommelige Væltalend som kirkelig Folketaler med Liv og Kraft udsprængende fra Hjertet.

Et stort Arbejde hvilede der paa ham i disse Aar, inden Reformationens egentlige Kampliv begyndte. I 1516 skrev han til en Ven: „Jeg behøver næsten to Skrivere eller Kanslere og gør næsten intet andet Dagen igennem end at skrive Breve. Jeg er Klosterprædikanant og skal hver Dag prædike i Byens Kirke. Jeg leder Universitetsstudiet, jeg er Ordensforstand, omtrent det samme som at være Prior for elleve Klöstre o. s. v. og ved Siden deraf har jeg mine Kampe med Skedet, Verden og Djævelen“.

Udøvelset gennem Fromhedslivets Kampe, gennem Studier og sit store Arbejde stod Luther beredt, da den skæbnefulde Årsdagshandelen nærmede sig Wittenberg og gav Signal til Kamp. Kampen tog han op for hele sit folgende Liv som det rene Evangeliums og Kristi sande Kirkes trofaste og utrættelige Stridsmand. Begyndelsen skete med Opdraget af hans 95 Sætninger imod Årsdagshandelen paa Slotskirken Dør i Wittenberg den 31. Oktober. Det er denne Mindedag, som i Aar oplever sit 400-aarige Jubilæum.

Saaledes er i Godebetræffene Lu-

thers Udvikling til Reformation efter den nyere og nyeste Forsknings Resultater. De, der ikke har Lejlighed eller Vist til at binde an med større Værker, kan man trygt anbefale den norske Præstelærer E. Sverdrups populære Fremstilling som god Læsning i dette Jubilæumsaar. Viborg Hjøpsgaard, i April 1917.

Jødeforsølgelser i Palæstina. Af Prof. Fr. Lorm i „Kr. Dagbl.“

Hvis nogen spørger, hvilket Følf der har lidt mest under Verdenskrigen, er det vanskelig at give Svær. De fleste Tanker vil sagtens vende sig mod det belgiske Følf. Men i Grunden er man jo isjæle Sagens Natur ude af Stand til at udmale og sammenligne de store Lidelser, som i Løbet af de sidste 3 Aar har ramt største Delen af de europæiske Nationer.

Wilde man derimod spørge, hvilket Folkeslag, der har lidt mest i Verdenskrigens Løb, vilde man næppe kunne være i Tvivl om Svaret. Det er nemlig Jøderne. Og sikkert er det, at ogsaa af Verdenskrigens Smertier og Byrder har de baaret deres rigelige Part.

De Jøder, der bor indenfor de krigsførende Landes Omraade — og det gælder langt den overvejende Del af den jødiske Nation — har ikke blot maattet bære de samme Lidelser, som alle andre indenfor den Nation, som de i Kraft af deres Bopæl tilhørte. Men de har ogsaa maattet gaa ind under disse Lidelser, som Regel uden at være baaret af den nationale Begejstring — thi selv om Jøder kan føle sig som Tøffe, Strigere o. s. v., kan de alligevel ikke håre op med i første Linie at føle sig som Jøder.

Allerede heri ligger, at Lidelserne for dem maa føles som større. Men dertil kommer, at Jøderne paa russisk Grund samtids i Krigens første Tid blev behandlet ubarmhjertigt af de russiske Vridgheder; i Tsidindis blev Kvinder og Børn fordrøve fra deres Hjem.

Naar jødiske Skribenter i Løbet af disse Aar har udtalt sig om de urene Lidelser, der overgif deres Følf, fremhævede de ofte som det eneste Lys i Mørket Saaet om, at en Eftervirkning af Krigen vilde blive Jødernes Hjemvenden i stort Tal til Palæstina.

Hjæntlangsen vaagnede med fornymet Styrke i det gamle Følf. Derfor har de sidste Tidens Efterretning om haarde Forsølgelser af Jøderne i Palæstina ramt det jødiske Følf paa det ømmeste Sted. Og intet alvorligt Menneffe har finnet modtage disse Efterretninger uden dnb Mælsølelse med det uløffelige Følf.

Over udbredte Forsølgelser og Lidelser har været, kan ikke fæstfætted med Sikkerhed. Fra den tyrkiske Regerings Side søger man at reducere dem til en Udtagelse fra Raifa. Fra anden Side meldes det, at Jøderne ogsaa er fordrøve fra Jerusalem. Og tidligere Tidens Erfaringer gaar umægtelig i Retning af, at begynder først Jødeforsølgelserne et Sted, breder de sig hurtigt videre.

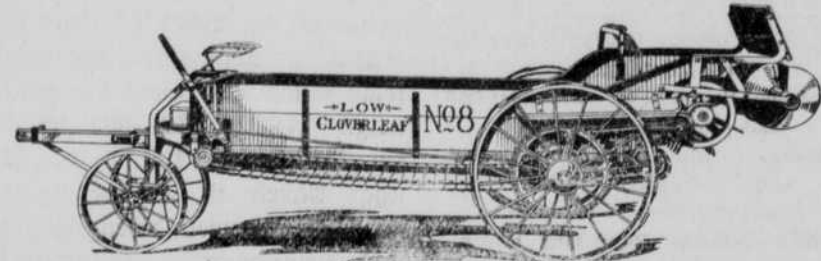
Og i hvert Fald — alene Udbrivelsen fra Raifa er et haardt Slag. I denne By og dens Nærhed har Jøderne gennem mange Aar gjort et dygtigt og trofast Arbejde. Ved Fjid og Skid har de faaet oparbejdet nogle frugtbare Kolonier, der skulde være Grundlaget, hvorpaa en stor og herlig Bygning kunde opbygges, naar den Stund kom, da større Mængder af Føllet turde vende tilbage. Dette Saa er nu udamthjertig flaaet i Stykker.

Der er foranstaaet en Indsamling for at lindre Nøden blandt de palæstinensiske Jøder — og denne Indsamling trenger til Støtte. Der er al Grund for Kritiske til at biffe deres Sympati for det jødiske Følf ved at sende Bidrag til Indsamlingen.

Efterretningerne om Jødernes Lidelser i Palæstina kalder paamt det Spørgsmaal frem i vort Sind: Hvornaar bliver Lidelsernes Maaal fuldt? Stadig større Dele af Jordens Følf dragtes ind i Glendigbedens Rastrom. Men stærkere og stærkere vil vel ogsaa Sukket efter Fred blive i alle forpinte Følf. Og engang maa den længe ventede Fred komme til den stakfæls Jord.

Bred Spiral Spreader Nr. 8.

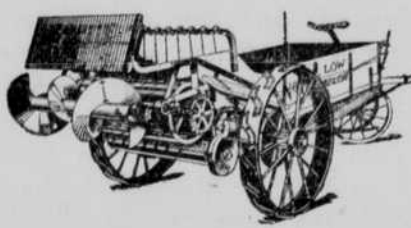
DEN NYESTE I. H. C. SPREDER.

Vi har bygget en ny Spreader. — Vi kalder den Nr. 8. Spreader vidt, let at trække. Vi er nu i Stand til at møde ethvert rimeligt Krav, der kan stilles til en Gødningsspreder.

Gør Dem fortrolig med denne den letteste af alle Spredere. Den møder netop Kravet fra de fleste Farme. Ønsker De imidlertid en større og sværere Maskine, saa har vi jo flere bekendte „Low Corn King“ og „Cloverleaf“ Spredere.

Den nye Nr. 8 „Spiral Wide Spreader“ og de andre „Low Corn King“ og „Cloverleaf“ Spredere vil komme i Brug paa Tusinder af Farme inden Udgangen af dette Aar. De er alle lette at trække, bekvemme at læsse, lavet af Staal, og helt igennem tilfredsstillende. Vi føler os forvisset om, at De vil købe en, naar de lærer Dem at kende. Skriv i det mindste efter Katalog.

INTERNATIONAL HARVESTER CO. OF AMERICA (Incorporated)

Chicago

U. S. A.

REFORMATIONSFEST

paa DANA COLLEGE OG TRINITATIS SEMINARIUM den 31. Okt. og den 1. Nov.

PROGRAM.

- Onsdag Form. Kl. 10: Reformationsprædiken — Pastor A. M. Nielsen
 - Onsdag Efterm. Kl. 2:30: Luthers Betydning for Børneskolen — Past. I. Gertsen Luther som Salmедигter — Past. H. Berthelsen
 - Onsdag Aften Kl. 7:30: Luther som Præst og Sjælesørger — Past. H. Nielsen
 - Torsdag Form. Kl. 10: Luthers Forhold til Skriften — Past. A. L. J. Scholm
 - Torsdag Efterm. Kl. 2:30: Luthers Betydning for Hjemmets Liv Past. I. M. Hansen
 - Luthers Betydning for de højere Skoler Past. Kr. Anker
 - Torsdag Aften Kl. 7:30: Smaaataler af forskellige.
- Venner fra fjern og nær indlydes paa det venligste.

FAKULTETET.

Dana College

og

Trinitatis Seminarium, Blair, Nebraska.

Skoleaaret 1917-18 begynder den 2. Oktober.

Skriv efter Katalog og nærmere Oplysninger.

L. A. LAURSEN, Bestyrer.

50 Billeder

Af bibelske Personer og Begivenheder i Forbindelse med Iesu Lidelse og Død efter Fotografier fra de berømte Passions-Skuespil i Oberammergau. Fremstillet i smuk Farvetryk paa Brevkort og hver forsynet med en kort Beskrivelse paa Engelsk. Hvert Sæt Kort leveres i en net Papæske, der kan sendes i Posten uden anden Indpakning. Egner sig udmærket som Gave til baade yngre og ældre.

Pris per Pakke kun 50 Cents.

Sædeles gunstige Betingelser bydes Agenter og Forhandlere.

DANISH LUTHERAN PUBLISHING HOUSE, Blair, Nebr.